

Tisková zpráva
25. listopadu 2024, Ostrava

Jeden blok, šest domů, stovky příběhů. V Ostravském muzeu díky nové výstavě znovu ožívají ostravské Lauby.

Ostravské muzeum ve spolupráci s Národním památkovým ústavem zahájí na konci listopadu novou výstavu Lauby – světla a stíny Ostravy. Návštěvníkům představí historii a proměnu Laubů od založení města po demolici domů v roce 1964. Pro instalaci výstavy budou poprvé využity nově upravené podzemní prostory muzea. Vernisáž se uskuteční ve čtvrtek 28. listopadu v 17 hodin.

„Lauby byly odjakživa přirozeným centrem života ve městě, jak to ostatně dokládá sama výstava, která návštěvníkům nabízí exkurzi staletími. Budova Ostravského muzea, jakožto původní radnice, zas byla jeho přirozeným srdcem. Mě osobně velice těší, že skrze tuto výstavu ožije zcela novým životem dlouho uzavřené podzemí Staré radnice a poskytne útočiště každému, kdo zatouží objevovat kouzlo archeologie,“ konstatuje Lucie Baránková Vilamová, náměstkyně primátora.

Měšťanské domy s podloubím na prestižní adrese, právo vařit a šenkovat pivo, podniky židovských obchodníků, šum historických hostinců, skrytá prostituce i hazard – to vše byly Lauby, nechvalně známé centrum městské zábavy v Moravské Ostravě v blízkosti staré radnice. *„Z historických pramenů víme, že prostor ostravských Laubů se proměnil z vyhlášené adresy na lokalitu plnou podřadných hospod a krámů s použitým zbožím. Podniky provozované především židovskými podnikateli se přirozeně staly centrem zábavy dělnictva i chacharů. Toto zvláštní městské panoptikum doplňovaly ženy, nabízející erotické služby přímo v podnicích nebo v přilehlých uličkách,“* komentuje proměnu Laubů historik Ostravského muzea Jiří Sochorek. Světlé i stinné stránky ostravských Laubů, jak se této lokalitě přezdívalo podle domů s podloubím, od 29. listopadu připomíná nová výstava Ostravského muzea.

V letech 2017–2021 zde probíhal rozsáhlý záchranný archeologický výzkum, díky němuž se archeologům podařilo zmapovat život na Laubech a proměnu této lokality v historickém centru od založení města až po demolici domů v roce 1964. Označení Lauby bylo příznačné i pro další domy s podloubím v sousedním bloku. Archeology zkoumaný domovní blok byl původně rozdělený na šest parcel. Na každé z nich stál dům, jehož čelní strana směřovala do dnešní ulice Velké. Vlastníci jednotlivých parcel na Laubech mohli využívat várečného

práva nebo provozovali řemeslo. *„Důležité pro ostravské měšťany bylo zejména právo vařit a šenkovat pivo, rozlévat víno, vyrábět a prodávat pálenku. Výrobu piva na Laubech dokládá i archeologický výzkum,“* doplňuje kurátor výstavy Zbyněk Moravec. Pivo a šenky k Laubům neodmyslitelně patřily, proto se i první výstavní místnost v přízemí promění na dobový hostinec. *„Při zařizování této místnosti jsem využil pozůstalostní spis z roku 1884, kde je uveden výčet toho, co se v šenku nacházelo. V době výplat byly putyky na Laubech doslova obsypány hosty. Chtěli jsme atmosféru hostince převést i do výstavy, proto nám zde nechybí ani historický výčep se třemi pípami nebo kulečnick,“* prozrazuje kurátor výstavy. *„Ve výstavě budou dále prezentovány vybrané nálezy ilustrující vývoj prostoru Laubů od doby, kdy Ostrava ještě nebyla městem až po demolici domů ve 20. století. K vidění budou například dva šperky z přelomu 12. a 13. století, zařízení ze středověkého domu, kuchyňské a stolní nádobí, části středověkého oděvu, bohatě zdobené kachle nebo část mincovního pokladu z doby třicetileté války. Archeologické nálezy si návštěvníci budou moci prostřednictvím replik osahat nebo vyzkoušet,“* popisuje vystavené exponáty Moravec a dodává, že se ve výstavě nezapomíná ani na nejmenší návštěvníky: *„K nálezům z Laubů patří také doklady dobové zábavy a her jako jsou hrací kostky, žetony nebo různé dětské hračky. Ve výstavě je připraven „středověký“ dětský koutek s replikami středověkých hraček a nika pro děti, kam si budou moci vlézt a posvítit replikou kahánku se světýlkem.“*

Archeologickou část doplní podrobné plány, trojrozměrné modely zástavby a konstrukčních prvků nebo historické fotografie a interaktivní kulisy. Výstava bude úplně poprvé situována převážně v podzemních prostorách Ostravského muzea, které budou návštěvníkům zpřístupněny po několika letech. Na architektonickém a výtvarném řešení výstavy se podíleli architekt Jan Albrecht a scénografka Renata Slámková, autoři architektonického řešení stálé expozice Okna do pravěku a Zázraky evoluce v Národním muzeu v Praze. *Mám velikou radost, že se nám podařilo znovu zpřístupnit podzemí muzea. Prostor jsme od bývalého nájemce převzali vloni v žalostném stavu, ale díky skvělé práci muzejního týmu a partnerů se nám podařilo ho zpřístupnit pro výstavu o Laubech i pro budoucí výstavy. Díky skvělé práci kolegy Moravce a celého týmu a díky spolupráci s paní scénografkou Slámkovou a panem architektem Albrechtem jsme naše výstavy a možnosti posunuli opět o úroveň výše,“* říká ředitel Ostravského muzea Filip Petlička. Nová výstavní expozice má zároveň sloužit jako průvodce do světa archeologie, práce archeologů a historiků. Součástí výstavy bude také badatelná – prostor, ve kterém si návštěvníci všech věkových kategorií vyzkouší vybrané výzkumné metody využívané při práci s archeologickým materiálem.

Kromě badatelný vznikne v podzemních prostorách malé schodišťové kino, které bude zároveň odpočinkovou zónou. K výstavě je připraven doprovodný program pro veřejnost i edukační program pro školní skupiny. Plánované jsou komentované prohlídky výstavy s kurátorem Zbyněkem Moravcem, besedy o Laubech se zajímavými hosty nebo zážitková

přednáška doplněná o ochutnávky středověkých pokrmů a piva. Výstava potrvá do 28. září 2025.

Kontakt pro média:

Aneta Trojáková

Specialista PR

+420 734 244 666 / 597 578 464

trojakova@ostrmuz.cz

Ostravské muzeum

Masarykovo náměstí 1

Ostrava 728 41

Otevírací doba: úterý až neděle 10–18 h

www.ostrmuz.cz

<https://www.facebook.com/Ostravskemuzeum>

https://www.instagram.com/ostravske_muzeum/

Praktické informace:

LAUBY – SVĚTLA A STÍNY OSTRAVY

29. 11. 2024 – 28. 9. 2025

Vernisáž: 28. 11. 2024 v 17 hodin

Kurátor: Zbyněk Moravec

Architektonické řešení a scénografie: Jan Albrecht & Renata Slámková

Grafický design: Martin Feikus

Výstava je realizována s finanční podporou Ministerstva kultury.

Mediálním partnerem je Český rozhlas Ostrava.

Záštitu nad výstavou převzali náměstkyně primátora statutárního města Ostravy Lucie Baránková Vilamová a starosta městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Petr Veselka.

Partneři:

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě

Statutární město Ostrava

Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz

Bystroň group, a.s.

Magazín Patriot

Rengl